

ÚMLUVA O ZACHOVÁNÍ NEHMOTNÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

- 2003 přijata Generální konferencí UNESCO
- 2006 vešla v platnost
- 2008 ratifikována v České republice

Světové seznamy nemotného dědictví

- Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva
- Seznam nemateriálního kulturního dědictví vyžadujícího naléhavě zachování
- Programy, projekty a aktivity na zachování nemateriálního kulturního dědictví

153 států + Sekretariát

=

Valné shromáždění

↓

Mezivládní výbor (24 států)

↓

Poradní orgány (tzv. poradní a subsidiární)

Cíle úmluvy

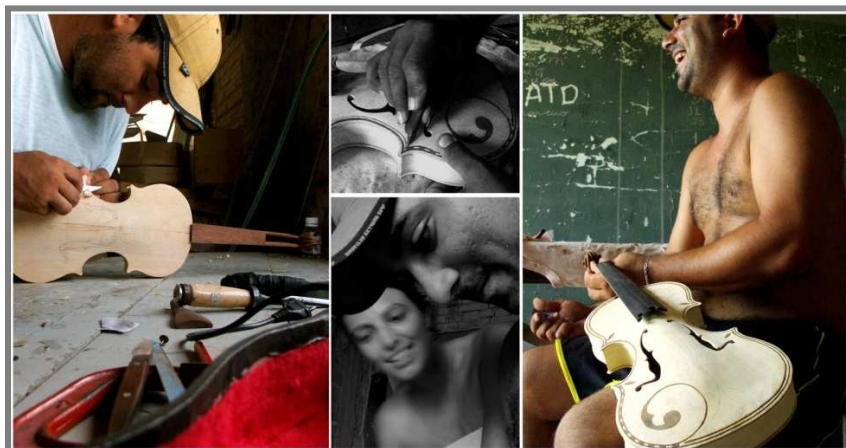
- **Zachovat** nemateriální kulturní dědictví
- **Zajistit úctu** k nemateriálnímu kulturnímu dědictví dotčených společenství, skupin a jednotlivců
- Zvýšit na místní, národní a mezinárodní úrovni **vědomí o důležitosti** nemateriálního kulturního dědictví
- Pečovat o **mezinárodní spolupráci a pomoc**

Co je to nehmotné kulturní dědictví?

- ústní tradice a vyjádření, včetně jazyka jakožto prostředku nemateriálního kulturního dědictví,
- interpretační umění,
- společenské zvyklosti, obřady a slavnostní události,
- vědomosti a zkušenosti týkající se přírody a vesmíru,
- dovednosti spojené s tradičními řemesly.

Definice nehmotného kulturního dědictví podle úmluvy

- NKD se předává z pokolení na pokolení
- je společenstvími, skupinami a jednotlivci neustále přetvářeno v závislosti na jejich prostředí, interakci s přírodou a historií (nedochází k jeho konzervaci)
- dává svým nositelům pocit identity a kontinuity
- sociální funkce
- podporuje úctu ke kulturní rozmanitosti a lidské tvořivosti

Safeguarding = zachování

= implementace opatření, která zajistí životaschopnost NKD

identifikace	udržení	propagace
dokumentace	ochrana	posilování
výzkum	revitalizace	předávání (skrže formální a neformální zdělavání)

NOSITELÉ + STÁT + NEVLÁDNÍ ORGANIZACE

Podmínky zápisu do Reprezentativního seznamu NKD lidstva

R.1 Položka je součástí nehmotného kulturního dědictví, tak jak ho definuje článek 2 Úmluvy.

R.2 Zápis položky přispěje k **zajištění její viditelnosti, vědomí o významu nehmotného kulturního dědictví** a k podpoře dialogu a zároveň bude odrazem kulturní rozmanitosti celého světa a svědectvím o lidské tvořivosti.

R.3 Jsou zpracována **záchovná opatření**, která by mohla pomoci chránit a propagovat položku.

R.4 Položka byla nominována **za nejširší možné účasti společnosti, skupiny nebo případně dotčených jednotlivců** a s jejich svobodným, předchozím a **informovaným souhlasem**.

R.5 Položka je uvedena na **soupisu nehmotného kulturního dědictví** vyskytujícího se na území předkládajícího smluvního státu (předkládajících smluvních států), tak jak je stanoveno článkem 11 a 12 Úmluvy.

Podmínky zápisu do Seznamu NKD vyžadujícího naléhavou ochranu **(Urgent Safeguarding List)**

U.1 Položka je **součástí nehmotného kulturního dědictví**, tak jak ho definuje článek 2 Úmluvy.

U.2 Položka **vyžaduje naléhavou ochranu**, protože její životaschopnost je v ohrožení **i přes úsilí** vynaložené společností, skupinou a případně jednotlivci a dotčeným(i) smluvním(i) státem (státy).

U.3 Jsou vypracována **záchovná opatření**, která mají umožnit společnosti, skupině nebo případně dotčeným jednotlivcům pokračovat v provádění a předávání položky.

U.4 Položka byla **nominována za nejširší možné účasti** společností, skupiny nebo případně dotčených jednotlivců a s jejich svobodným, předchozím a **informovaným souhlasem**.

U.5 Položka je **uvedena na soupisu nehmotného kulturního dědictví** vyskytujícího se na území předkládajícího smluvního státu (předkládajících smluvních států), tak jak je stanoveno článkem 11 a 12 Úmluvy.

Podmínky zápisu do registru osvědčených praktik (Best Practices)

P1 Program/projekt/aktivita jsou **zaměřené na uchování nehmotného kulturního dědictví**, jak jej stanovuje Úmluva

P2 Program/projekt/aktivita **pomáhá ke koordinaci** snah o ochranu nehmotného kulturního dědictví na regionální, subregionální a/nebo mezinárodní úrovni.

P3 Program/projekt/aktivita **odráží zásady a cíle Úmluvy**.

P4 Program/projekt/aktivita prokazuje **účinnost z pohledu přínosu k životaschopnosti** dotčeného nehmotného kulturního dědictví.

P5 Program/projekt/aktivita je **realizována za účasti společností, skupiny nebo případně jednotlivců a s jejich** svobodným, předchozím a informovaným **souhlasem**.

P6 Program/projekt/aktivita může **sloužit jako vzor** na subregionální, regionální nebo mezinárodní úrovni.

P7 Předkladatelé a společnosti, skupina nebo případně jednotlivci **souhlasí s tím, že budou spolupracovat na šíření nejlepší praxe**, pokud bude jejich program/projekt/aktivita vybrána.

P8 Program, projekt nebo činnost představuje zkušenosti, které mohou být **zhodnoceny na základě výsledků**.

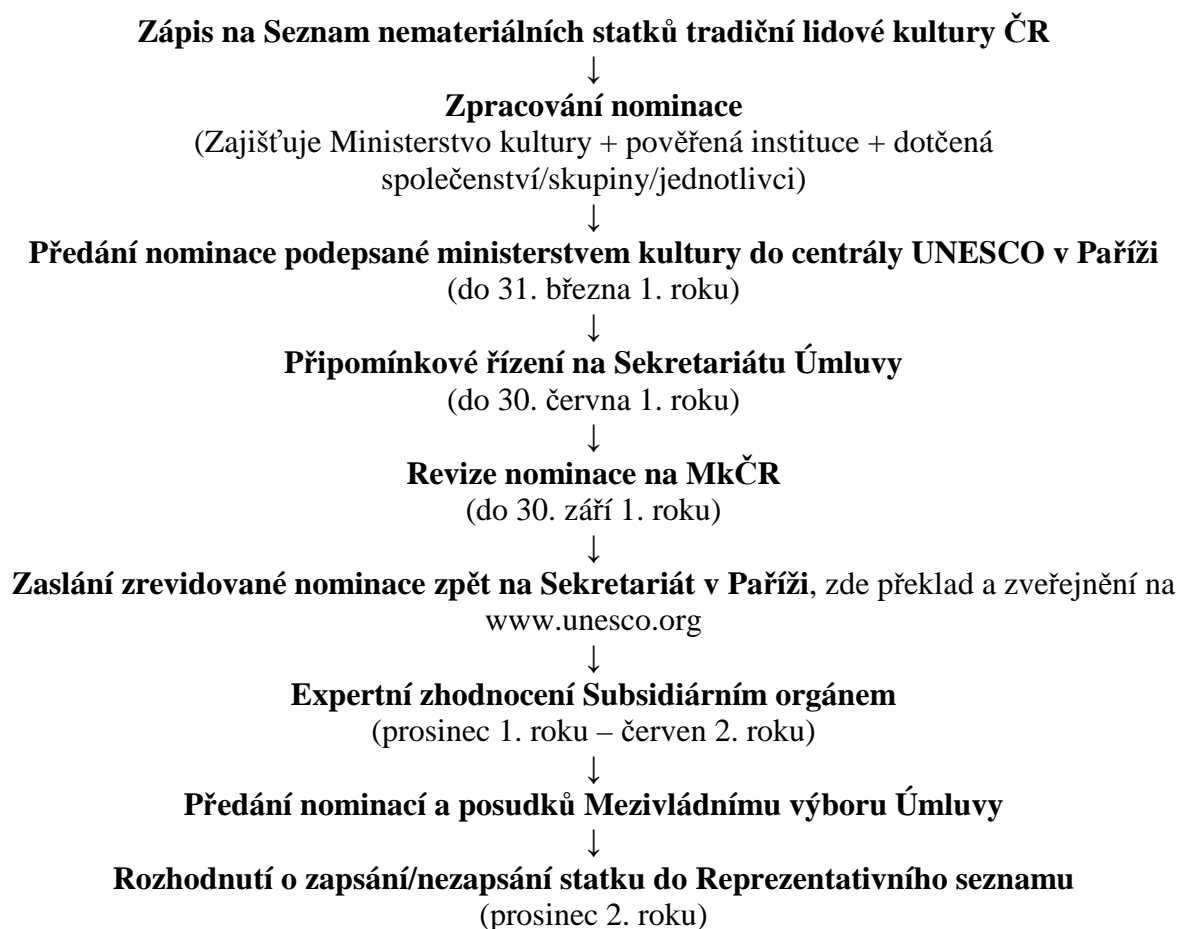
P9 Program/projekt/aktivita **odpovídá** především specifickým **potřebám rozvojových zemí**.

Co tzv. zápis do UNESCO přináší?

- mezinárodní zviditelnění a související pocit hrdosti místních společenství
- zviditelnění statku a NKD celkově na národní úrovni; regionální a národní diskuze na téma tradiční lidová kultura
- tzv. „multiplier effect“ – nositelé podobných statků se začínají zajímat o zápis (viz verbuňk vs. odzemek)
- závazek státu starat se o zachování statku prostřednictvím finanční a institucionální podpory
- závazek nositelů udržovat statek v životaschopném stavu

Jak probíhá nominační proces?

Co následuje?

- naplňování plánu záchovných opatření
- pravidelná redokumentace
- pravidelné odevzdávání revizních zpráv Mezivládnímu výboru (každých 6 let)

Může být statek vymazán?

Ano! Pokud.....

- stát a dotyčná společenství neplní navržený plán
- statek začne podléhat komercializaci nebo zaznamená jiné negativní změny, které nejsou v souladu s Úmluvou
- pokud statek zanikne nebo je jeho životnost vážně ohrožena